

Блок 3: Найпоширеніші запитання ветеранів

1) Хто має право на отримання статусу учасника бойових дій та який алгоритм отримання?

Оформлення статусу учасника бойових дій: з 01 вересня 2023 року це зробити простіше.

Процедура оформлення статусу УБД в Україні регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 № 413. Ознайомитися можливо тут (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2014-%D0%BF/ed20230824#n83>).

За 2023 рік до зазначеної постанови зміни вносилися 4 рази, останні з яких – 22 серпня 2023 року, коли Урядом України було прийнято відповідну постанову (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/887-2023-%D0%BF#n2>) від 22 серпня 2023 р. № 887, яка набрала чинності 24 серпня.

2) Чому ця постанова спрощує процедуру оформлення УБД та порядок подання документів?

До 24 серпня для осіб, які брали участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, для оформлення УБД необхідно було подати:

- довідку про безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України

- а також витяг із (ЗА ВИБОРОМ):

- бойових донесень

- журналів бойових дій (оперативних завдань, ведення оперативної обстановки)

- вахтових журналів

- польотних листів

- книг служби

- наказів про залучення до таких заходів

- матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень, контузій, каліцтв.

Наразі завдяки прийняттю постанови № 887 процедура оформлення УБД спростилася: для оформлення статусу учасника бойових дій достатньо подати лише довідку про безпосередню участь особи у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.

Відповідно подавати витяг із бойових донесень, журналів бойових дій і так далі вже не обов'язково.

Звертаємо увагу, що постановою № 887 затверджено нову форму зазначеної довідки, зразок якої додаємо за посиланням в кінці публікації.

Тепер у довідці, крім звання, прізвища, імені, по батькові, обов'язково зазначаються:

- посада

- дата народження

- реквізити документа, що посвідчує особу

- реєстраційний номер облікової картки платника податків тощо.

Як і раніше, за власним бажанням особи можуть додавати інші документи, які містять докази та підтверджують факт виконання нею особисто або у складі військової частини (органу, підрозділу), установи та закладу бойових (службових) завдань.

Крім того, змінилася процедура оформлення УБД і для осіб, які отримали поранення, контузії, каліцтва. Якщо раніше такі особи подавали матеріали спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень, контузій, каліцтв, то зараз такі матеріали подавати не потрібно.

Натомість вони замінені довідкою про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва), яка має видавати за результатами службового розслідування кожному військовослужбовцю.

3) У контексті прийнятих змін виникають логічні питання: що робити, якщо я вже подав документи на розгляд комісії?

Відповідь проста – наразі нічого. Постанова не зобов'язує тих, чії документи вже перебувають на розгляді, на додаткову подачу оновленої форми довідки. У даному випадку застосовуємо принцип, визначений в статті 58 Конституції України - Закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Натомість тим військовослужбовцям, чії документи наразі готуються, виконання вимог постанови № 887 є обов'язковим. Як і раніше, подати документи для отримання статусу учасника бойових дій військовослужбовець може особисто або через свого командира військової частини.

Стара форма довідки тут (<https://imgur.com/a/hp4B32E>) - НЕ використовуємо з 24 серпня 2023 року.

Нова форма довідки тут (<https://imgur.com/a/Rf4VZjK>) - використовуємо з 24 серпня 2023 року.

4) Як реалізувати право на безоплатну медичну допомогу?

Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Кожна людина має невід'ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Обов'язок держави — захищати життя людини. Кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань. Кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Держава сприяє розвитку лікувальних закладів сіх форм власності. Держава дбає про розвиток фізичної культури і спорту, забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя (ст.ст. 3, 27, 49 Конституції України).

Відповідно до законодавства України, кожен громадянин має право на безоплатне отримання у державних та комунальних закладах охорони здоров'я медичної допомоги, до якої, зокрема, належать:

- екстрена медична допомога;
- первинна медична допомога, яка учасникам бойових дій (далі - УБД), як правило, надається сімейними лікарями;
- спеціалізована медична допомога, що надається за медичними показаннями. Як правило, така допомога надається районними закладами охорони здоров'я за місцем проживання учасника антитерористичної операції (далі - АТО);

Як правило, надається за направленням закладів вторинної. Наявність статусу УБД не є обов'язковою для отримання безоплатного лікування, оскільки норми про право на медичне забезпечення є загальними для усіх громадян. Місцеві програми з реабілітації учасників АТО не вимагають наявності посвідчення УБД і допускають надання спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги за програмами реабілітації учасників АТО за наявності довідки про участь в АТО та/або направлення до певного лікувального закладу. Разом з тим, процедура забезпечення лікування з використанням високовартісних медичних засобів, а також протезування визначається підзаконними актами про реалізацію відповідних програм і може вимагати наявності статусу УБД.

5) Як отримати реабілітацію учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни?

До реабілітації можна віднести такі заходи:

1. лікування (безкоштовне протезування, безкоштовні ліки та лікарські засоби);
2. психологічна реабілітація (санаторно-курортне лікування).

Розроблення та впровадження державної стратегії в питаннях соціального захисту ветеранів покладено на Міністерство у справах ветеранів - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни.

Хто може отримати послуги?

Отримувачами послуг є особи, яким установлено один із таких статусів:

- учасника бойових дій - відповідно до пунктів 19-21 частини першої статті 6 Закону;
- особи з інвалідністю внаслідок війни - відповідно до пунктів 10-14 частини другої статті 7 Закону;
- особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, - відповідно до статті 11 Закону;
- учасника війни - відповідно до пункту 13 статті 9 Закону;
- постраждалого учасника Революції Гідності - відповідно до статті 16-1 Закону;
- члена сім'ї загиблого (померлого) ветерана війни - відповідно до абзацу четвертого пункту 1 статті 10 Закону;
- члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України - відповідно до статті 10-1 Закону.

До отримувачів послуг належать також члени сімей осіб, зазначених в абзацах другого - шостому цього пункту, а саме дружина (чоловік), повнолітні діти і батьки.

Куди звернутись?

Для отримання психологічної допомоги першого рівня отримувач послуг може звернутися безпосередньо до суб'єкта надання послуг, визначеного пунктом 11 Порядку та умов надання безоплатної психологічної допомоги особам, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членам сімей таких осіб, постраждалим учасникам Революції Гідності та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни і членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України відповідно до Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"

Для отримання психологічної допомоги другого рівня отримувач послуг може звернутися безпосередньо до суб'єкта надання послуг або звернутися до Мінветеранів із заявою в електронній формі через Єдиний державний реєстр ветеранів війни або Єдиний державний вебпортал електронних послуг чи його мобільний додаток (Дія).